

Chương 10

NGƯỜI THU MUA THẠCH TRỤ

Đào Hồng Nghĩa năm nay 33 tuổi. Mặc dù còn trẻ, song trải qua nhiều thăng trầm của cuộc đời.

Gia đình Nghĩa sống tại thành phố Phủ Lý tỉnh Hà Nam. Bố và mẹ Nghĩa hiện vẫn đi làm, là công chức cho Sở Tài nguyên và Môi trường của tỉnh. Nhà Nghĩa có hai anh em trai. Em là Đào Hồng Hiếu, học khoa Kiến trúc và Quy hoạch, Trường Đại học Xây dựng Hà Nội. Ra trường, làm việc tại Sở Xây dựng tỉnh Hà Nam.

Nghĩa đã xây dựng gia đình và có một con trai 3 tuổi. Vợ Nghĩa làm kế toán cho một công ty xây dựng.

Nghĩa học hết trung học phổ thông, học giỏi, là lớp trưởng song không thi vào đại học.

Anh đi nghĩa vụ quân sự 3 năm. Và coi đó là một trường đại học lớn của cuộc đời với bài học lớn nhất là tình đồng đội, ngoài tình thương yêu của người thân. Sau khi ra quân, Nghĩa làm công nhân cho một nhà máy sản xuất xi măng tại huyện Kim Bảng, Hà Nam, bổ sung thêm nguồn tài chính cho gia đình.

Được một thời gian, Nghĩa bỏ làm công nhân vì thấy lương quá thấp, đi phụ xe cho tuyến vận tải khách đường dài Hà Nội - Hà Nam - Ninh Bình. Trong một lần, lái xe không chú ý làm xảy ra tai nạn chết người, phải đi tù. Do chỉ là phụ lái, nên Nghĩa không liên quan, lại quay về Phủ Lý làm công nhân nhà máy xi măng xưa.

Trong quá trình làm việc tại nhà máy, Nghĩa thấy trong khi nổ mìn phá đá, phát hiện rất nhiều hang động, trong đó có những nhũ đá rất đẹp. Nghĩa thu gom các nhũ đá này mang

đến bán cho xưởng chế tác đá cảnh. Từ đây, Nghĩa làm quen được nhiều ông chủ trong lĩnh vực chế tác đá thủ công. Nghĩa thấy việc kinh doanh này cũng không khó lắm, nên về nhà nói chuyện với gia đình. Bố và mẹ Nghĩa vốn chiều con nên đồng ý. Chỉ có cậu em là Hiếu không nói năng gì. Còn vợ Nghĩa thì từ trước tới giờ nhất nhất theo chồng. Bố mẹ Nghĩa về quê bán một phần đất của ông bà xưa được mấy trăm triệu để Nghĩa làm vốn. Nghĩa mua lại dải đất dọc Quốc lộ 1 cũ để làm xưởng. Đây là dải đất nằm trong phạm vi mở rộng đường nên giá rẻ, lại thuận tiện cho việc chuyên chở. Song việc kinh doanh không hề đơn giản. Xưởng hay công ty của Nghĩa có 10 người. Tạo ra được sản phẩm đã khó, song bán sản phẩm lại còn khó hơn.

May mà Nghĩa là người có quyết tâm và kỷ luật của người lính, bám việc, khá về ngoại giao nên công việc tạm trôi chảy, thu được tiền để trả lương cho công nhân, song lợi nhuận ít ỏi. Nhiều trường hợp phải vay mượn bên ngoài để mua nguyên vật liệu.

*

* *

Từ ngày gặp ông khách có khuôn mặt giống nhân vật trong phim *Chưởng* và liên quan đến việc mua thạch trụ, Nghĩa mới có một khoản thu nhập đáng được gọi là thu nhập. Nghĩa tự khen mình là sáng suốt khi bỏ tiền mua gom các trụ đá đó. Nhiều lúc tưởng phải sử dụng làm việc khác và không biết có thu lại được tiền không.

Mấy hôm nay, Nghĩa đã đến các địa điểm chế tác đồ đá quen thuộc hỏi và đã thu mua được thêm 12 trụ đá nữa. Theo kinh nghiệm của đợt bán 10 trụ đá trước, lần này, Nghĩa hỏi rất kỹ địa điểm tìm thấy của từng trụ đá, đánh dấu trên bản đồ và chụp ảnh lưu lại.

*

* *

A Cường đỗ xe sát vào trong sân. Xuống xe và vào nhà.

Nghĩa vồn vã chạy ra:

- Chào anh Cường.

- Chào anh Nghĩa, tôi đã nhận được điện thoại của anh và xuống đây.

- Tôi đã thu mua thêm được 12 trụ đá, đánh dấu và chụp ảnh cẩn thận từng địa điểm tìm thấy trụ đá theo như yêu cầu. Mời anh Cường đến xem.

Cả hai ra sân sau. 12 trụ đá tương tự như 10 trụ đá trước. Nghĩa chỉ cho A Cường xem cách đánh dấu đục lỗ tròn tại đầu trụ. Nghĩa nói:

- Anh Cường nhìn xem, tương tự như tại đầu của các trụ đá trước với hai hàng đục lỗ tròn. Rõ ràng đây là các trụ được chế tác tại một xưởng.

- Tôi sẽ chuyển cho anh số tiền là 600 triệu đồng, mỗi trụ đá giá 50 triệu đồng như đã thỏa thuận.

- Vâng.

A Cường gọi điện về công ty.

- Công ty tôi cho xe xuống lấy ngay, chờ khoảng 30 phút.

- Không hề gì. Mời anh Cường vào nhà uống nước.

Cả hai quay ra phòng tiếp khách.

A Cường thấy trên mặt bàn có một bản đồ. Bản đồ tỉnh Hà Nam và một số chấm tròn vẽ bằng mực đỏ.

Nghĩa đang pha chè và quay lại giải thích:

- Theo như lần trước anh Cường gợi ý, tôi đã mua một bản đồ và thử vẽ lên đó các điểm đánh dấu nơi tìm thấy trụ đá, kể cả 12 trụ đá mới. Thời gian đến kiểm tra từng địa điểm do anh lựa chọn. Bất cứ lúc nào, tôi cũng sẵn sàng.

Tôi đang tiến hành thử định vị trên bản đồ các trụ đá liên quan đến hàng chấm tròn thứ hai, theo ảnh chụp tại các địa điểm.

Bên bàn trà, A Cường đột nhiên hỏi:

- Anh có tin các trụ đá này liên quan đến truyền thuyết về kho báu không?

- Không ạ!. Nghĩa cười: Tôi và em trai tôi khác nhau về mọi thứ. Song khi nói về điều này thì tôi và nó đều thống nhất: Chẳng có kho báu nào cả. Tất cả chỉ là truyền thuyết. Nếu có kho báu thì bao nhiêu người đã để ý, tìm kiếm và lấy đi từ hàng đời nay rồi, chẳng đến lượt mình. Nó còn bảo tôi: Anh quên những điều hão huyền đó đi, dành nhiều thời gian hơn về thăm bố mẹ và chăm sóc vợ con. Nó còn khẳng định rằng: Trong nghề của nó, những ngôi nhà xưa chủ yếu bằng gỗ, bị hỏa hoạn và biến mất theo thời gian, chỉ còn lưu lại các tàn tích móng gạch, tường gạch, vụn ngói và các trụ đá có liên quan. Trong sách lịch sử kiến trúc thời nó học trong trường đại học, không có một dòng nào nói về kiến trúc kho báu cả. Những trụ đá anh nói chỉ là một thành phần trang trí của ngôi nhà hoặc sân vườn. Tương tự như tại chùa Tam Chúc Hà Nam mới xây dựng. Tại khuôn viên chùa, người ta thiết lập một vườn cột kinh khổng lồ với 1000 cột đá, mỗi cột cao 12 m, nặng tới 200 tấn.

A Cường đề nghị:

- Ngày mai ta có thể xuống xác định địa điểm của 12 trụ đá mới được không?

- Tôi đã chuẩn bị mọi thứ sẵn sàng.

- Vậy ngày mai chúng ta sẽ đi. Cũng phải mất cả buổi sáng.

A Cường nói tiếp:

- Anh Nghĩa. Ông sếp của tôi muốn gặp trực tiếp anh để hỏi một vài thứ. Tôi đã đưa số điện thoại của anh cho ông ấy. Ông ấy sẽ sắp xếp thời gian và xuống gặp anh.

- Rất hoan nghênh. Tôi có món quà tặng anh và gia đình.

Nghĩa nói và giới thiệu:

- Đây là chuối ngự trước kia thường dùng để tiến vua và đây là cá trắm đen kho trong nồi đất. Hai thứ này là đặc sản của tỉnh Hà Nam.

- Rất cảm ơn anh. A Cường không muốn nói với Nghĩa rằng chỉ một thời gian ngắn nữa anh rời khỏi Việt Nam.

*

* *

Nghĩa đi xe máy tới gặp ông chủ doanh nghiệp chế tác đá. Ông tên là Đạt, năm nay khoảng 55 tuổi. Ông chính là người có ân huệ giúp Nghĩa tạo lập ra doanh nghiệp chế tác đá bây giờ. Nghĩa thường gọi ông là chú.

Chú Đạt là một người rất đặc biệt. Ông hết lòng vì công việc chế tác đá. Song nhiều lúc thiếu tiền mua nguyên vật liệu, cũng như Nghĩa, ông phải vay nợ tín dụng đen. Doanh nghiệp hầu như không mang lại lợi nhuận gì, số tiền thu được đủ để trả lương và trả lãi. Vì không muốn gia đình liên lụy đến mình, ông ly dị vợ. Con trai của ông sống với mẹ nó. Ông chuyển đến sống trong công ty. Cảm nhận về sự vui sướng của ông chắc đã lui vào quá khứ quá xa rồi.

Trên đường, Nghĩa rẽ vào cửa hàng mua một két bia cho anh em trong xưởng.

Chú Đạt có nhà, đón Nghĩa vào phòng khách.

Sau khi ngồi yên vị xung quanh bàn trà, Nghĩa nói:

- Cháu có một mối làm ăn mới. Cũng là công việc liên quan đến sản phẩm chế tác đá thôi, song lại có hiệu quả.

Chú Đạt chăm chú nghe Nghĩa nói. Từ lâu, ông có niềm tin lớn vào Nghĩa, một con người luôn tôn trọng sự thực và được nhiều người xung quanh quý mến.

Nghĩa nói tiếp:

- Công việc cháu muốn chú làm là thu gom trụ đá cổ, không chỉ trên địa bàn Hà Nam mà cả Ninh Bình. Cháu và chú cùng làm.

Mỗi thạch trụ chú thu gom được, cháu sẽ trả cho chú 30 triệu đồng. Chú mua gom của người ta mỗi thạch trụ khoảng 10 triệu đồng, chú lãi 20 triệu đồng. Nếu chú thu gom được khoảng 30 thạch trụ chú sẽ có khoản tiền để trả vay nợ.

- Nếu được thế thì tốt quá.

- Người mua còn yêu cầu đánh dấu các vị trí thu gom thạch trụ. Cái này cháu sẽ hướng dẫn chú cách thức thực hiện. Họ cũng mong muốn mua các sản phẩm đá khác ngoài thạch trụ cổ. Việc này cháu cũng sẽ bàn cụ thể với chú.

Chú Đạt vói tay trên ban thờ, lấy xuống một chai rượu thuốc và hai chén nhỏ. Rót rượu vào chén và mời Nghĩa. Chú Đạt ít khi uống rượu. Uống rượu đối với chú như một nghi lễ và chỉ trong trường hợp đặc biệt.

Chú Đạt nhấp một chút rượu, dừng một chút rồi nói với vẻ mặt rất đau khổ và đáng thương hại:

- Nhiều lần chú đã muốn nói điều này với cháu, nhưng chẳng biết nói vào thời điểm nào thì thích hợp. Thôi thì hôm nay nói vậy.

- Vâng chú cứ nói.

- Chú không đánh giá được những năm vừa qua có làm những điều gì ngu ngốc không. Năm nay chú 55 tuổi. Khi chú 60 tuổi, tức là 5 năm nữa, mà chú không trả hết nợ gốc, 500 triệu đồng, chú sẽ đi theo các cụ. Khi chú chết, chủ nợ không đòi nợ được nữa. Tiền lãi trả cho chủ nợ, hiện chú đã trả đến 3 tỷ đồng. Trên giấy tờ, chú không có người thân quen để mà ảnh hưởng đến họ. Còn về cái chết, chú đã suy nghĩ nhiều lần và rất kỹ. Một là nhảy xuống sông, hai là tự treo cổ. Chú không muốn mọi

người phải vất vả, mệt mỏi ra sông tìm kiếm, nên chú trọn cách thứ hai. Không có gì phải sầu muộn đâu. Ai cũng phải ra đi, sớm hay muộn mà thôi.

- Còn bao nhiêu cách để trả nợ mà, ví dụ như bán đi cái xưởng của chú cũng thu về được vài trăm triệu, thiếu đâu cháu bù cho chú.

Chú Đạt nhấp chén rượu, dừng lại và tiếp tục:

- Chú không muốn bán xưởng. Xưởng chú có 12 công nhân. Nhiều người gắn bó với chú đến 15 năm, coi chú như người thân. Một vài người trong số họ đã từng bỏ nơi đây đi làm công nhân trong khu công nghiệp, lương một tháng 5 triệu, làm ngày 10 tiếng và lúc nào cũng lo bị sa thải. Cuối cùng, họ lại quay về đây với chú. Lương một tháng được 6 triệu, song điều quan trọng hơn là họ cảm thấy mình còn là chủ trong công việc. Đây đã trở thành ngôi nhà thứ hai của họ và tự do của họ. Cháu là một người tử tế và có khả năng. Trước khi chú ra đi, chú muốn cháu tiếp nhận xưởng này và các công nhân của chú, để họ có chỗ dựa lâu dài.

- Nghe chú nói làm cháu tổn thương cả ý chí. Không đến nỗi bị kịch như thế đâu. Khi điều này lộ ra, chỉ làm cho người xung quanh chú thêm buồn phiền, chán nản và thất vọng thôi.

Khi cháu đi bộ đội, những cựu chiến binh trong đơn vị cháu còn kể về những đợt giữ chốt tại biên giới. Ta chỉ có 3 người, quân địch thì đông như kiến theo kiểu biển người. Song chẳng ai có thì giờ mà nghĩ về điều xấu nhất, mà chỉ lo là bắn hết đạn mà bọn nó vẫn còn tiếp tục xông lên. Cuối cùng, thì chúng sợ, không dám xông lên nữa và ta cũng chỉ còn một vài viên đạn cuối cùng.

Cháu sẽ ở bên cạnh chú và sẽ cố gắng hơn để hỗ trợ cho chú.

- Khi nói ra được, chú cảm thấy nhẹ cả người. Nhưng dù kết quả tốt xấu thế nào đi nữa, thì đến năm 60 tuổi chú sẽ dừng. Mọi việc sẽ chuyển giao cho cháu.

Chú Đạt đứng dậy xuống xưởng.

Khi lên văn phòng, theo sau chú là 12 công nhân trong xưởng.

Chú giới thiệu:

- Giới thiệu với Nghĩa đây là các công nhân của chú. Nghĩa đứng dậy và quan sát. Họ đều là những người trẻ tuổi trạc 18 đến 25 tuổi.

Chú Đạt quay lại nói với mọi người:

- Đây là anh Nghĩa, người sẽ cùng với chú lãnh đạo công ty này.

Nghĩa đi đến bắt tay từng người. Anh không biết họ, nhưng họ cũng đã biết đôi điều về Nghĩa. Đi đến cuối hàng, chú Đạt giới thiệu:

- Đây là Xuân Trường, xưởng trưởng, cũng đã đi bộ đội.

Nghĩa nhìn nhanh qua. Trường trạc khoảng 25 tuổi, cao ráo, mặt mũi sáng sủa. Nghĩa hỏi:

- Cậu đi bộ đội ở đơn vị nào?

- Em ở tinh đội Hà Nam, cấp bậc hạ sĩ.

Nghĩa đặt tay lên vai cậu hạ sĩ và nói:

- Tổ cấp bậc thượng sĩ. Cố gắng rèn luyện anh em, ngoài tình thương yêu như trong gia đình, còn có tình đồng đội và kỷ luật như quân đội. Còn bản thân cậu thì phải luôn thể hiện sự tự tin, khó khăn không nản lòng.

- Rõ.

Chú Đạt nói:

- Anh Nghĩa có mang đến một két bia tặng mọi người. Trưa nay sẽ liên hoan.

Mọi người cùng reo lên vui vẻ, giải tán và khuân két bia xuống xưởng.

Chú Đạt rót thêm rượu vào chén, hai người tiếp tục ngồi uống.

- Có một việc chú muốn hỏi rõ thêm.

- Vâng, cháu nghe đây.

- Cách đây hai hôm, chú xuống gặp mấy ông chủ xưởng chế tác đá thân quen, trao đổi về mấy mẫu đá tạc các vị bồ tát. Cháu có biết lão Hiệp không?

- Có, cháu có biết.

- Lão Hiệp có vẻ ganh tị, hiềm khích và nói những điều khó nghe về cháu liên quan đến việc phân chia địa bàn thu gom đồ đá cổ.

- Vâng, cách đây khoảng 2 năm, cháu và lão ấy có thương lượng và thống nhất một số địa bàn làm ăn. Vấn đề không phải là phân chia địa bàn. Lão cũng thu gom được một số thạch trụ nhưng khách hàng chỉ muốn một đầu mới là cháu. Lão phải bán thạch trụ đó thông qua cháu. Chắc lão dò hỏi được giá mà khách hàng mua từ cháu với lợi nhuận lớn, nên lão ghen tức mà nói vậy.

- Cháu phải nhớ, lão Hiệp là một kẻ khó lường, tự cao tự đại, lạnh lùng và tính toán. Lão đã đi tù 10 năm về nhiều tội. Nhân viên của lão phần lớn là những kẻ nghiện ngập, đê đóm và cũng đã vào tù ra tội. Chúng luôn bị kích động, lôi kéo và có thể làm bất cứ điều gì, kể cả liều mạng để làm hài lòng lão Hiệp. Nhiều người đồn rằng tài sản của lão hiện nay không phải liên quan đến sản phẩm đá mà chủ yếu liên quan đến ma túy đá. Nhiều người còn đánh giá lão thuộc loại thường xuyên tức giận với mọi người xung quanh; có thể vui sướng trên nỗi đau của người khác và lão tồn tại được là do có mối quan hệ tâng bốc và nịnh bợ giới quan chức.

- Cảm ơn chú, cháu sẽ lưu ý đến việc này.